

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту організацій і адміністрування ім. М.П. Поліщука

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

УДК: 631.152

ІЛЬЮЩЕНКО Юрій Анатолійович

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Управління фінансовими ресурсами ДП «Житомирське лісове господарство»
Спеціальність 073 Менеджмент

Подається на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Ю.А. Ільющенко
(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи
Лавриненко С.О.
к.е.н, ст. викладач

Житомир – 2020

АНОТАЦІЯ

Ільющенко Ю.А. – Управління фінансовими ресурсами ДП «Житомирське лісове господарство». Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття кваліфікації «Магістр» за спеціальністю 073 «Менеджмент». – Поліський національний університет Міністерства освіти і науки України, 2020. В кваліфікаційній роботі обґрунтовано теоретичні, методичні та практичні аспекти управління фінансовими ресурсами підприємств. Досліджено стан та ефективність управління фінансовими ресурсами в ДП «Житомирське лісове господарство». Запропоновано шляхи удосконалення системи управління фінансовими ресурсами підприємств.

Ключові слова: фінансові ресурси, механізм управління фінансовими ресурсами, консалтинг, консалтингова послуга.

SUMMARY

Ilyushchenko Yu.A. - Management of financial resources of Zhytomyr Forestry. Manuscript.

Qualification work for obtaining the qualification "Master" in the specialty 073 "Management". - Polissia National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, 2020. The theoretical, methodical and practical aspects of financial resources management of enterprises are substantiated in the qualification work. The state and efficiency of financial resources management in SE "Zhytomyr Forestry" are studied. Ways to improve the management system of financial resources of enterprises are proposed.

Keywords: financial resources, financial resources management mechanism, consulting, consulting service.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Фінансові ресурси підприємства як об'єкт управління	8
1.2. Управління формуванням та використанням фінансових ресурсів	10
1.3. Система оцінки ефективності використання фінансових ресурсів	13
Висновки до розділу 1	15
РОЗДІЛ 2. ТЕНДЕНЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ДП «ЖИТОМИРСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	16
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства	16
2.2. Управління процесом формування та використання фінансових ресурсів	19
2.3. Особливості управління ефективністю використання фінансових ресурсів	21
Висновки до розділу 2	23
РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДП «ЖИТОМИРСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	24
3.1. Впровадження інноваційних методів управління фінансовими ресурсами	24
3.2. Удосконалення технологій аналізу та планування фінансових ресурсів	26
Висновки до розділу 3	27
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	30
ДОДАТКИ	35

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Пошук джерел формування фінансових ресурсів та зменшення витрат виробництва є ключовими проблемами господарської діяльності підприємств. Актуальним постає питання оптимізації джерел формування фінансових ресурсів з напрямками їх використання. Доцільним є поліпшення ефективності управління фінансовими ресурсами за для підвищення фінансових результатів роботи підприємства. Саме тому дослідження теоретико-методологічних і практичних аспектів управління фінансовими ресурсами підприємства вважаємо актуальним та своєчасним.

Аналіз останніх досліджень. Обґрунтуванню економічної сутності фінансових ресурсів присвячені праці О. Василика, О. Гудзя, П. Лайко, М. Мниха, А. Поддєрьогіна, С. Мішина, О. Філімоненкова та ін. Вагомий внесок у розвиток теорії та методології управління фінансовими ресурсами зроблений І. Бланком, О. Зарубою, К. Павлюком, В. Палієм, А. Поддєрьогіним, О. Орловим тощо. Водночас, низка питань, пов'язаних з управлінням фінансовими ресурсами підприємств, є недостатньо вивченими та обґрунтованими, що вказує на необхідність проведення окремого дослідження у зазначеному напрямі.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є визначення ключових напрямів удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємств та розробка практичних рекомендацій щодо їх реалізації.

Завдання дослідження:

- визначити зміст фінансових ресурсів підприємства як об'єкта управління;
- обґрунтувати складові елементи системи управління формуванням та використанням фінансових ресурсів на підприємстві;

- виокремити елементи системи оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємств;
- надати організаційно-економічну характеристику діяльності підприємства;
- встановити особливості управління процесом формування та використання фінансових ресурсів на підприємстві;
- проаналізувати ефективність використання фінансових ресурсів ДП «Житомирське лісове господарство»;
- запропонувати інноваційні методи управління фінансовими ресурсами підприємства;
- здійснити удосконалення технологій оцінки та планування фінансових ресурсів на підприємстві.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес управління фінансовими ресурсами підприємства. Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічних та практичних аспектів управління фінансовими ресурсами підприємства. Дослідження здійснювалося за матеріалами ДП «Житомирське лісове господарство».

Методи дослідження. Теоретичною і методологічною основою дослідження є системний метод пізнання економічних явищ та процесів. *Абстрактно-логічний* метод використовувався для визначення економічної сутності фінансових ресурсів, виокремлення джерел їх формування та напрямів використання, формування висновків й розробки пропозицій. *Статистико-економічний метод* застосовувався для аналізу стану та ефективності використання фінансових ресурсів ДП «Житомирське лісове господарство». *Метод порівняльного аналізу* ліг в основу вивчення закордонного досвіду управління фінансовими ресурсами підприємств та розробки рекомендацій щодо його адаптації до вітчизняних реалій. *Розрахунково-конструктивний метод* використовувався під час оцінки фінансово-економічних параметрів діяльності підприємства. *Графічний та табличний прийоми* були застосовані для наочного зображення одержаних у ході дослідження результатів.

Інформаційну базу кваліфікаційної роботи складають наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі управління фінансовими ресурсами підприємств, законодавча база, фінансова звітність ДП «Житомирське лісове господарство», матеріали Державного комітету статистики України, інформаційні ресурси світової комп'ютерної мережі Internet тощо.

Елементи наукової новизни одержаних результатів. У кваліфікаційній роботі комплексно досліджено систему управління фінансовими ресурсами на підприємстві. До найважливіших результатів дослідження, що характеризують наукову новизну, належать такі:

удосконалено:

– методичний підхід до застосування в системі фінансового менеджменту підприємства такого ресурсу як контролінг, який дозволить скоординувати дії різних ланок управління на підприємстві та здійснюватиме комплексний позитивний вплив на його розвиток;

дістало подальший розвиток:

– розробка алгоритму удосконалення технологій аналізу та планування в системі управління фінансовими ресурсами підприємства.

Практичне значення одержаних результатів. Основні положення та пропозиції за результатами дослідження можуть використовуватися підприємствами для удосконалення системи управління фінансовими ресурсами, а також при вивченні економічних дисциплін студентами вищих навчальних закладів.

Особистий внесок здобувача. Висновки та рекомендації, що містяться в роботі отримані автором самостійно на основі аналізу наукових праць вітчизняних та закордонних науковців, вивчення практичних аспектів управління фінансовими ресурсами ДП «Житомирське лісове господарство».

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні положення кваліфікаційної роботи були викладені в доповідях автора:

- «Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами підприємства» оприлюдненій на студентській науково-практичній конференції «Фінансове забезпечення економіки» (2 червня 2020 р., ЖНАЕУ);

- «Управління процесом формування та використання фінансових ресурсів» оприлюдненій на студентській науково-практичній конференції «Студентські наукові читання: 2020» за матеріалами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (20 листопада 2020 р., Поліський національний університет);

- «Управління процесом формування та використання фінансових ресурсів в ДП «Житомирське лісове господарство» матеріали IV Міжнародної науково-практичній конференції молодих вчених, аспірантів, студентів «Менеджмент в аграрному секторі економіки: теорія та практика ефективного розвитку» (3 грудня 2020 р., Поліський національний університет).

Публікації. Основні результати кваліфікаційної роботи викладені в трьох наукових працях загальним обсягом 0,5 ум. друк. арк.

Обсяг і структура кваліфікаційної роботи. Робота викладена на 34 сторінках комп'ютерного тексту. Ілюстративний матеріал представлено у вигляді 2 таблиць та 4 рисунків. Структурно робота включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел (40 найменувань), 8 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Фінансові ресурси підприємства як об'єкт управління

Фінансові ресурси є важливою складовою господарської діяльності будь-якого підприємства. Від їх величини, структури та розміщення залежать результати роботи господарського суб'єкта. У системі фінансового менеджменту фінансовим ресурсам відводиться значна увага. За допомогою управлінського впливу забезпечується ефективне формування та використання фінансових ресурсів на підприємстві, а отже – створюються умови для підвищення результативності його роботи.

Фінансові ресурси як об'єкт управління – це питання, яке широко обговорюється у наукових колах. Серед вітчизняних науковців заслуговують на увагу праці М. Шкробот, Т. Собчук, В. Данилка, Д. Ситого та інших. Так, вивчаючи управління фінансовими ресурсами підприємств, М. Шкробот стверджує, що «система управління фінансовими ресурсами характеризується взаємозв'язком та безперервною взаємодією двох підсистем – об'єкта та суб'єкта управління» [38]. Науковець зауважує, що «мета функціонування цієї системи полягає у забезпеченні оптимальних умов формування, використання, оптимізації структури фінансових ресурсів у процесі господарської діяльності для максимізації добробуту власників підприємства в теперішньому і майбутньому періодах» [38].

Т. Собчук акцентує увагу на тому, що «система управління фінансовими ресурсами підприємства є складною, відкритою, адаптивною, динамічною імовірнісною системою» [22]. Вчений наголошує, що ключові проблеми, пов'язані з управлінням фінансовими ресурсами полягають «у неоднорідності складових елементів із взаємозв'язками у структурному різноманітті елементів системи, динамічності їх поведінки (як в цілому, так і окремих елементів)» [22].

Таким чином, поліпшення системи управління фінансовими ресурсами господарський суб'єктів є одним із чинників підвищення ефективності їх діяльності.

В. Данилко та Д. Ситий наполягають, що «об'єкти та суб'єкти управління фінансовими ресурсами підприємства є керованими та керуючими системами відповідно» [9]. Науковці доводять, що «об'єктами управління фінансовими ресурсами підприємства є, в першу чергу, фінансові відносини, що виникають між підприємствами, державою, комерційними структурами, іншими юридичними і фізичними особами» [9]. Вчені акцентують увагу на тому, що «доходи і нагромадження (прибуток), їх формування, розподіл і використання; фінансові ресурси, джерела їх формування, склад і структура теж слід віднести до об'єктів управління» [9].

Схематично систему управління фінансовими ресурсами підприємства можна зобразити як певний механізм, серцевиною якого є суб'єкт та об'єкт управління, які перебувають у постійному взаємозв'язку та взаємодії (рис. 1.1.).

Рис. 1.1. Система управління фінансовими ресурсами підприємства

Джерело: побудовано автором на основі [36].

Суб'єктом управління фінансовими ресурсами, як правило, виступає фінансовий директор, менеджер або, залежно від розмірів підприємства,

фінансовий департамент. Об'єкт управління – це безпосередньо обсяги, склад та структура, а також джерела й напрями використання фінансових ресурсів на підприємстві. Від суб'єкта залежить управлінське рішення, яке визначатиме ключові характеристики об'єкта.

Отже, фінансові ресурси є важливою складовою господарської діяльності підприємства, від якої залежить ефективність його роботи. Система фінансового менеджменту повинна забезпечувати оптимальний склад, структуру та розміщення фінансових ресурсів на підприємстві. Управлінські рішення повинні прийматися зважено, залежно від тих цілей та завдань, які вирішує підприємство на кожному конкретному етапі свого розвитку. Менеджер – це та ключова фігура на підприємстві, яка здатна вивести підприємство на якісно результативний рівень господарських відносин.

1.2. Управління формуванням та використанням фінансових ресурсів

Здійснюючи господарську діяльність важливо не лише мати в наявності достатню кількість фінансових ресурсів, а й чітко розуміти реальні та потенційні джерела їх формування, а також напрями використання. Виокремлюють широке різноманіття джерел формування фінансових ресурсів, але їх вибір залежить від стратегії фінансової діяльності підприємства та відповідного управлінського рішення. Ю. Волинчук наголошує, що слід використовувати відповідні джерела фінансових ресурсів залежно від етапу розвитку суб'єкта підприємництва [7].

Традиційним є поділ джерел формування фінансових ресурсів на власні та залучені (рис. 1.2). Власними, як правило, вважають ті фінансові ресурси, які утворюються або ж безпосередньо на підприємстві, або ж шляхом зміни величини власного капіталу підприємства. Наприклад, на підприємстві утворюється прибуток та амортизаційні відрахування. Внески засновників у власний капітал або додаткова емісія акцій, яка веде до зміни власного

капіталу, теж є внутрішніми джерелами формування фінансових ресурсів. Зовнішніми джерелами формування фінансових ресурсів прийнято вважати позики банківських установ, залучення коштів шляхом емісії боргових цінних паперів (облігацій, векселів тощо), кредиторську заборгованість тощо.

Рис. 1.2. Класифікація фінансових ресурсів за джерелами формування

Джерело: побудовано автором на основі [15].

Головне завдання системи фінансового менеджменту на підприємстві повинно полягати у найефективнішому управлінні процесом формування фінансових ресурсів. Водночас, відсутність раціональної системи використання фінансових ресурсів може мати негативні наслідки для господарської діяльності підприємства. Тому наступне завдання фінансового менеджменту – забезпечити таке використання фінансових ресурсів, за якого ефект від здійснення діяльності буде максимальним.

Григораш Т.Ф., Губенко Я.Я., Панич К.В. вважають, що «для покращення процесу використання фінансових ресурсів доцільно впроваджувати заходи щодо вирівнювання та оптимізації вихідного грошового потоку та зростання обсягу чистого грошового потоку. Науковці наголошують, що особливу увагу слід приділяти поділу грошових потоків за видами діяльності» [8]. Варто

відмітити, що оптимізація грошових потоків від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності зокрема є більш доречною й, як показує практика, результативною, оскільки враховує особливості кожного з видів діяльності підприємства.

Отже, управління фінансовими ресурсами підприємства пов'язане з прийняттям відповідних управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів на підприємстві. Погоджуємося з думкою науковців, які вважають, що управління фінансовими ресурсами повинно здійснюватися в декілька етапів (рис. 1.3). Перший етап пов'язаний з визначення стану діяльності та проблеми, яка виникла на підприємстві. Другий етап – це безпосередньо вивчення та оцінка проблеми. Підсумковий етап, пов'язаний з ухваленням та апробацією відповідного управлінського рішення.

В. Шевченко вважає, що «проблеми управління фінансовими ресурсами значною мірою обумовлені й існуючими підходами підприємства до їх вирішення» [35]. Дослідниця наголошує, що «серед можливих проблемних завдань, які можна вирішити за допомогою ефективного використання фінансових ресурсів є створення конкурентоспроможної бази підприємства; забезпечення лідерства серед конкурентів; зростання обсягів виробництва та реалізації тощо» [35].

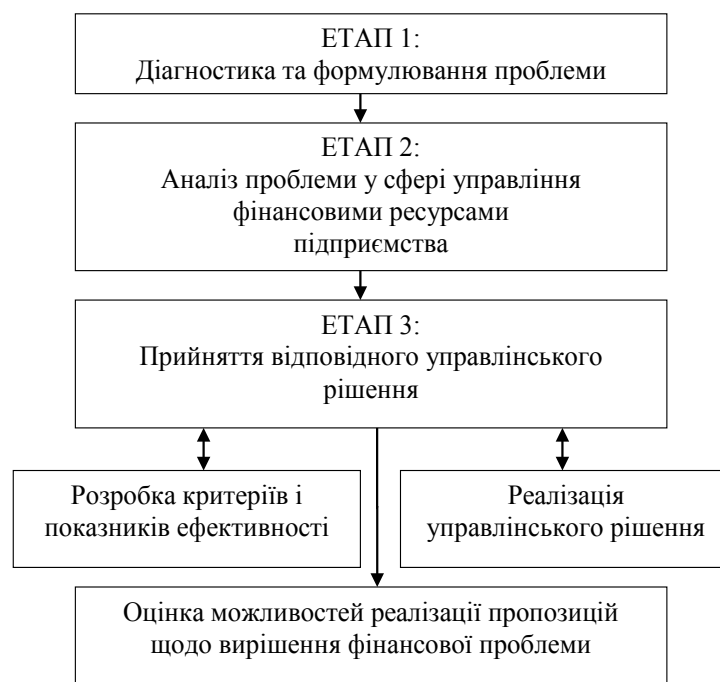

Рис. 1.3. Етапи управління фінансовими ресурсами підприємства

Джерело: побудовано автором на основі [23].

Отже, проведене дослідження довело, що ключовим завданням системи управління на підприємстві є визначення джерел, обсягів та структури фінансових ресурсів, а також оптимізація шляхів і напрямів їх використання. Управління фінансовими ресурсами відбувається в декілька етапів, впродовж реалізації яких здійснюється постановка й аналіз фінансової проблеми, обираються відповідні інструменти її нейтралізації, здійснюється апробація та виконання управлінського рішення. Підсумком такої роботи повинно стати підвищення ефективності й результативності діяльності економічного суб'єкта.

1.3. Система оцінки ефективності використання фінансових ресурсів

Високі показники результатів діяльності підприємства залежать від багатьох факторів. Водночас, ключовим з них є наявність на підприємстві ефективної системи управління фінансовими ресурсами. Саме така система є запорукою фінансової стійкості та платоспроможності економічного суб'єкта, створює можливості його адаптації до умов мінливого ринкового середовища.

Л. Приступа доводить, що «одну з найважливіших характеристик ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства становить сукупність показників ефективності формування фінансових ресурсів, які дають змогу оцінити оптимальність структури фінансових ресурсів підприємства та ступінь його фінансової стабільності у процесі передбачуваного розвитку» [17].

Д. Забирник зауважує, що «ефективна фінансова діяльність підприємства можлива лише за умови раціонального використання фінансових ресурсів» [10]. Науковець стверджує, що «наразі кожне підприємство, незалежно від розміру, форми власності, виду та сфери діяльності, має за основну мету – отримання максимального прибутку, тому перед ним постає питання вибору напрямку використання ресурсів, тобто виявлення найбільш дохідних активів» [10].

Л. Кустріч, вивчаючи фінансові ресурси підприємств, приходять до висновку, що «характерними для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів є коефіцієнти віддачі (оборотності) сукупних джерел коштів підприємства, а також їх окремих видів: власного капіталу, короткострокових кредитів і позик, кредиторської заборгованості» [16]. Науковець наголошує, що «кожен такий коефіцієнт відображає відношення прибутку від продажів до середньої балансової величини показників джерела прибутку» [16].

Погоджуємося з думкою вищезгаданих науковців, але вбачаємо важливим зауважити, що в процесі управління слід сформувати чітку систему оцінки ефективності використання фінансових ресурсів. Найбільш прийнятною, на нашу думку, є система показників оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємств, запропонована Т. Присягою. Здійснюючи аналіз наукових підходів до оцінки ефективності використання фінансових ресурсів науковець виокремлює п'ять груп показників, які на його думку, потребують аналізу. Перша група – це показники майнового стану, друга – ділової активності, третя – рентабельності, четверта – фінансової стійкості та п'ята – ліквідності [18]. Дійсно, значення цих показників є важливим в діяльності будь-якого підприємства.

До основних показників, що характеризують майновий стан підприємства, належать: частка активної частини основних засобів, коефіцієнти зносу, оновлення й вибуття основних засобів, фондомісткість, фондоозброєність тощо (табл. 1.1 додатку А). Ділова активність підприємства характеризується такими показниками як коефіцієнти оборотності оборотних активів, виробничих запасів, кредиторської й дебіторської заборгованостей, власного й залученого капіталу, а також показниками тривалості їх існування (табл. 1.2 додатку Б) [30].

Показники рентабельності є підсумковими, такими що відображають кінцеві результати роботи підприємства. Проте саме вони дають нам загальну уяву про ефективність використання фінансових ресурсів підприємства (табл.

1.3 додатку В). Крім того, будучи відносними показниками, вони дозволяють нам порівнювати результати роботи досліджуваного підприємства з аналогічними господарськими суб'єктами, що функціонують у схожих ринкових сегментах.

Основними показниками, які характеризують фінансову стійкість підприємства, його незалежність від позикових коштів є коефіцієнти: автономії, фінансової стабільності (власних та позикових коштів), фінансового левериджу (залежно від довгострокових зобов'язань), забезпеченості власними коштами, фінансової залежності, співвідношення позикових і власних коштів, маневреності робочого та власного капіталу (табл. 1.4 додатку В) [32]. Аналіз ліквідності доповнюється показниками платоспроможності

Висновки до розділу 1

1. Встановлено, що фінансові ресурси є важливою складовою господарської діяльності підприємства, від якої залежить ефективність його роботи. Система фінансового менеджменту повинна забезпечувати оптимальний склад, структуру та розміщення фінансових ресурсів на підприємстві. Управлінські рішення повинні прийматися зважено, залежно від тих цілей та завдань, які вирішує підприємство на кожному конкретному етапі свого розвитку. Менеджер – це та ключова фігура на підприємстві, яка здатна або ж забезпечити високі результати його діяльності, або ж погіршити їх.

2. Доведено, що ключовим завданням системи управління на підприємстві є визначення джерел, обсягів та структури фінансових ресурсів, а також оптимізація шляхів і напрямів їх використання. Управління фінансовими ресурсами відбувається в декілька етапів, впродовж реалізації яких здійснюється постановка й аналіз фінансової проблеми, обираються відповідні інструменти її нейтралізації, здійснюється апробація та виконання управлінського рішення. Підсумком такої роботи повинно стати підвищення ефективності й результативності діяльності економічного суб'єкта.

3. Обґрунтовано, що в процесі управління фінансовими ресурсами важливо не лише забезпечити їх оптимальний розподіл, а й розробити раціональну систему оцінки ефективності використання. Таку систему рекомендовано будувати спираючись на п'ять ключових груп показників: оцінки майнового стану, ділової активності, фінансової стійкості, рентабельності, ліквідності.

РОЗДІЛ 2.

ТЕНДЕНЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ДП «ЖИТОМИРСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства

Державне підприємство «Житомирське лісове господарство» було створене на базі Житомирського держлісгоспу у 1995 р. Підприємство є виробничим підрозділом, який функціонує в Житомирській області на території Романівського, Чуднівського, Черняхівського, Червоноармійського, Житомирського районів та навколо міста Житомир. Підприємство засноване на державній власності та входить до сфер управління Державного агентства лісових ресурсів України й Житомирського управління лісового та мисливського господарства. Ключовими завданнями діяльності підприємства є охорона й захист лісів, їх раціональне використання. Не менш важливими аспектами роботи підприємства є ведення лісового й мисливського господарства, здійснення заходів щодо відновлення лісового фонду, поліпшення його продуктивності й якісного складу тощо.

Державне підприємство виконує свої функції у відповідності з чинним законодавством України, а також Статуту. Організація діяльності підприємства здійснюється згідно з методом комерційного розрахунку, який припускає одержання прибутку від виконаної роботи. Майно підприємства становлять основні засоби виробництва, оборотні активи та інші цінності, які відображаються в балансі підприємства. Усе майно підприємства на 100 % належить державі.

Управління діяльністю підприємства здійснює директор, котрого призначає Орган управління майном (далі – Управління). Директор самостійно вирішує питання, пов'язані з роботою підприємства та несе відповідальність за прийняття відповідних управлінських рішень. Першим заступником директора

є головний лісничий підприємства. Він та інші провідні спеціалісти призначаються та звільняються за погодженням з Управлінням. Інтереси трудового колективу реалізуються на загальних зборах. Структуру управління підприємством представлено на рис. 2.1.

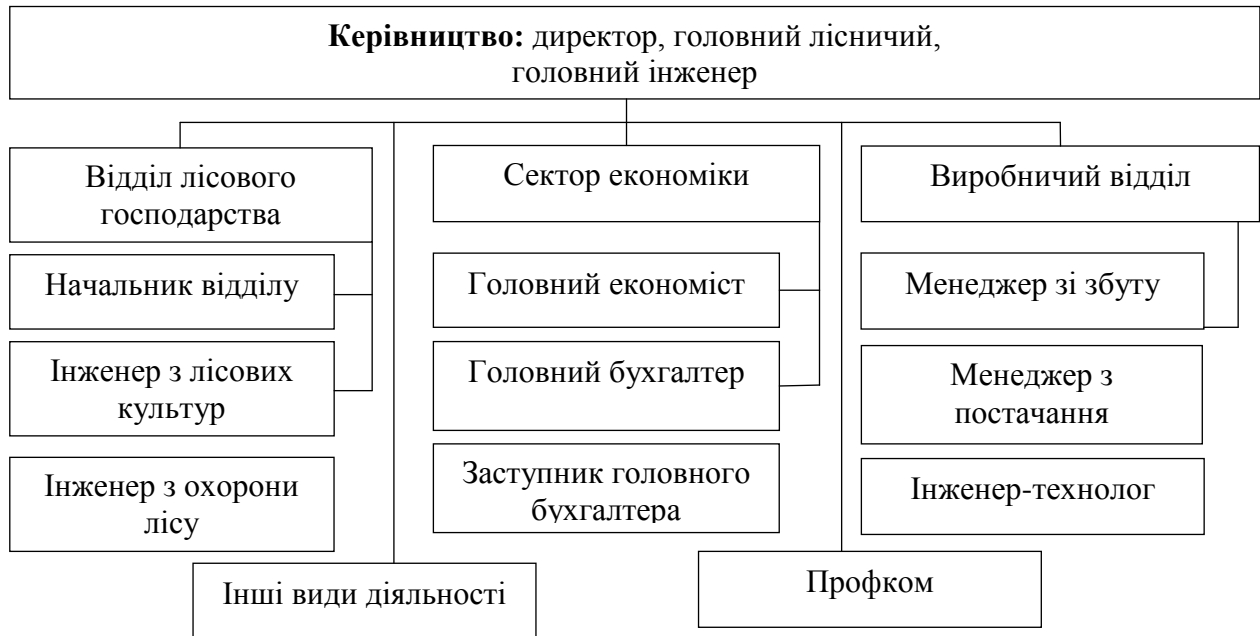

Рис. 2.1. Структура управління ДП «Житомирське лісове господарство»

Джерело: побудовано автором на основі інформації наданої ДП «Житомирське лісове господарство».

До структурних підрозділів ДП «Житомирське лісове господарство» належать: Богунське, Березівське, Корабельне, Тригирське, Левківське, Пилипівське, Новозаводське та Станишівське лісництва, Базовий лісорозсадник, Лісопереробний комплекс, Автотранспортний цех. Персоналом задіяним у роботі лісництв є лісничий та його помічники. У базовому лісорозсаднику працюють робітники задіяні на лісорозсадних роботах під керівництвом їх безпосереднього начальника. Роботу лісопереробного комплексу забезпечують: інженер технолог, оператори машин на лісозаготівлі, навальник й звальник лісоматеріалу, рамники, стопельники, контролер по лісозаготівлі. Автотранспортний цех, який забезпечує доставку лісодеревини, є місцем роботи водії, навальників та операторів машин.

Структуру працівників, задіяних у роботі ДП «Житомирське лісове господарство» представлено в табл. 2.1 додатку Г. Станом на початок 2019 р. у

структурі працівників підприємства 18 % займали особи з вищою освітою, які переважно задіяні в управлінні підприємством. Серед них директор, головний лісничий, працівники бухгалтерії та економічної служби, менеджери. Лісники та помічники лісничого, а також оператора механізмів та систем – це, як правило особи з середньою спеціальною освітою. Таких на підприємстві станом на початок 2019 р. налічувалося близько 73%. Решта працівників – це особи із загальною середньою освітою. У структурі персоналу за стажем роботи домінують досвідчені працівники, які працюють на підприємстві від 6 до 20 років (табл. 2.2 додатку Г).

На початок 2019 р. питома вага таких працівників становила 57 %, а кількість впродовж останніх трьох років збільшилася на 9 %. Позитивним є і те, що керівництво залучає до роботи підприємства молодих фахівців. Зокрема станом на 1.01.2019 р. частка працівників зі стажем роботи від 1 до 5 років становила 4 %. За статтю у структурі персоналу Центру переважають чоловіки. На початок 2019 р. в лісництві працювало 83 % чоловіків і лише 17 % жінок. Очевидною є гендерна нерівність серед працівників підприємства, яка викликана скоріше специфікою його діяльності, а ніж упередженим ставленням керівництва до статі працюючих.

Економічна характеристика діяльності ДП потребує аналізу майнового та виробничого потенціалу, результатів його роботи тощо. На основі звітних даних підприємства проведемо аналіз його забезпеченості виробничими ресурсами (табл. 2.3 додатку Д). Дані табл. 2.3 вказують на те, що загальна вартість активів підприємства протягом 2017-2019 рр. зменшилася 1,41 %. При цьому вартість необоротних активів знизилася на 9,2%, в той час як вартість оборотних (мобільних) активів мала тенденцію до зростання. Трудомісткість, матеріаломісткість та фондомісткість господарської діяльності протягом 2017-2019рр. мали негативну динаміку.

Підприємство скоротило витрати на оплату праці, обсяги капітальних вкладень також зменшилися. Впродовж періоду дослідження спостерігалось зменшення коефіцієнту співвідношення необоротних і оборотних активів на

29,38 % та коефіцієнту співвідношення оборотних і необоротних активів – на 41,61%. Очевидно, що підприємство здійснює поступове вивільнення необоротних активів та накопичує оборотні.

2.2. Управління процесом формування та використання фінансових ресурсів

Управління фінансовими ресурсами є складним процесом, який відбувається на підприємстві на регулярній основі. Ю. Волинчук зазначає, що у загальному вигляді управління можна поділити на три етапи. До першого етапу науковець відносить загальний аналіз та планування фінансового стану підприємства. На другому етапі – здійснюється управління джерелами формування фінансових ресурсів. Третій етап – це, безпосередньо, оптимальний розподіл та використання фінансових ресурсів [7].

Дослідження механізму управління процесом формування та використання фінансових ресурсів ДП «Житомирське лісове господарство» доцільно розпочати з аналізу ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Показники ліквідності дають можливість співставити активи економічного суб'єкта з його зобов'язаннями та зробити висновки про ефективність розміщення фінансових ресурсів останнього. Показники платоспроможності показують його здатність погашати різного роду зобов'язання (табл. 2.4 додатку Ж).

Коефіцієнт платоспроможності загальний демонструє, що впродовж 2017-2019 рр. підприємство мало достатньо власних коштів для покриття поточних зобов'язань. Водночас, коефіцієнт швидкої ліквідності, який у 2019 р. становив 0,44, вказує на те, що у підприємства недостатньо ліквідних оборотних коштів для своєчасного розрахунку за зобов'язаннями. Частка оборотних активів у загальній сумі активів поступово зростає. Питома вага виробничих запасів у оборотних активах підприємства відповідає нормативу та у 2019 р. навіть дещо перевищила його.

Фінансова стійкість підприємства є головним індикатором ефективно побудованої системи управління на підприємстві. Саме фінансова стійкість характеризує наскільки система управління ефективно справляється з завданнями пов'язаними з пошук джерел, розміщенням та використанням фінансових ресурсів. Вважається, що якщо підприємство є фінансово стійким, то його фінансова стратегія побудована вірно. Проведемо оцінку фінансової стійкості ДП «Житомирське лісове господарство» (табл. 2.5 додатку Ж).

Коефіцієнт маневреності власного капіталу вказує на те, що у 2019 р. 36% власного капіталу було використано для фінансування оборотних та необоротних активів. Оскільки цей показник відхиляється на 0,14 від нормативу, то підприємству необхідно працювати в напрямку збільшення частки власних ресурсів. Це дозволить збільшити суму власних оборотних коштів, що призведе до збільшення значення показника. Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів виявив тенденцію до зростання в динаміці, що свідчить про певне зниження фінансової стійкості ДП. Коефіцієнт забезпечення власними коштами був на рівні 0,08 у 2019 р., що є нижчим за нормативне значення. Для підвищення показника слід оптимізувати структуру оборотних і необоротних активів, збільшити обсяг власного капіталу.

Коефіцієнт фінансової стабільності є індикатором фінансової стійкості підприємства, який свідчить про його здатність підприємства розраховуватися за своїми зобов'язаннями в середньо- і довгостроковій перспективі. Значення даного показника в ДП «Житомирське лісове господарство» протягом 2017-2019 рр. було в межах норми. Загалом, можна стверджувати, що система управління формуванням і використанням фінансових ресурсів підприємства функціонує на належному рівні.

2.3. Особливості управління ефективністю використання фінансових ресурсів

В ефективному управлінні будь-яким підприємством дуже важливим чинником, який може як негативно, так і позитивно впливати на кінцевий результат діяльності є час. Саме тому оперативність і доцільність прийнятих управлінських рішень спричиняє вагомий вплив на якість отриманого результату [40]. Показниками, які повною мірою характеризують своєчасність та ефективність управлінських рішень щодо формування та використання фінансових ресурсів є показники ділової активності. Саме вони дають нам уяву про те, наскільки ефективно підприємство розпоряджається оборотними та необоротними активами, наскільки своєчасно виконуються управлінські рішення щодо їх використання.

З метою визначення рівня ділової активності Державного підприємства «Житомирське лісове господарство» побудуємо табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Показники ділової активності Державного підприємства «Житомирське лісове господарство» за 2017-2019 рр.

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення у % 2019 р. до 2017 р.
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	11,62	11,95	8,79	-24,34
Тривалість обороту оборотних активів, дні	31,0	30,1	40,9	32,17
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	38,76	41,78	35,91	-7,34
Тривалість обороту виробничих запасів, днів	9,3	8,6	10,0	7,92
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	8,52	9,49	8,46	-0,75
Тривалість обороту кредиторської заборгованості, дні	42,3	37,9	42,6	0,75
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	3,00	3,79	3,09	2,91
Тривалість обороту власного капіталу, дні	120,0	95,1	116,6	-2,82
Індекс ділової активності підприємства	11,62	11,95	8,79	-10,09

Джерело: побудовано автором на основі даних наданих ДП «Житомирське лісове господарство».

Дані таблиці 2.1 свідчать, що коефіцієнт оборотності оборотних засобів впродовж досліджуваного періоду зменшився на 24,34%. Тривалість обороту

оборотних активів у період з 2017 р. по 2019 р. збільшилася на 32,17%. Це вказує на те, що у підприємства достатня кількість фінансових ресурсів для підтримки поточного рівня активності. Коефіцієнт оборотності виробничих запасів зменшився на 7,34%. Рівень обороту кредиторської заборгованості на підприємстві у 2019 р. становив 42 дні. Тривалість обороту власного капіталу протягом досліджуваного періоду зменшилася на 2,82%, що вказує на постійну оптимізацію роботи підприємства. Індекс ділової активності на підприємстві зменшився на 10,09%, що можна розцінювати як спад ділової активності підприємства.

Підсумковими показниками визначення ефективності господарської діяльності підприємства в цілому та ефективності прийняття тих чи інших управлінських рішень є показники рентабельності (табл.2.2).

Таблиця 2.2

**Показники рентабельності діяльності Державного підприємства
«Житомирське лісове господарство» за 2017-2019 рр., %**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення у % 2019 р. до 2017 р.
Рентабельність операційної діяльності	1,51	2,16	1,09	-27,81
Рентабельність підприємства	1,59	2,34	1,08	-32,08
Чиста рентабельність виручки від реалізації	1,24	1,85	0,9	-27,42
Рентабельність статутного капіталу	18,72	36,7	14,7	-21,47
Рентабельність власного капіталу	3,71	7,02	2,76	-25,61
Рентабельність активів	2,72	5,00	1,97	-27,57

Джерело: побудовано автором на основі даних наданих ДП «Житомирське лісове господарство».

Дані таблиці 2.2 свідчать, рентабельність операційної діяльності на ДП є досить низькою на підприємстві і складає у 2017 р. – 1,51%, а у 2019 р. – 1,09%. Низькою є рентабельність власного капіталу у 2017 р. – 3,71%, а у 2019 р. – 2,76%. Варто зазначити, що критичною є рентабельність активів у 2019 р. – 1,97%. В порівнянні з іншими видами рентабельності більш високою є рентабельність статутного капіталу, яка складала у 2017 р. – 18,72%, а у 2019 р. – 14,7%. Чиста рентабельність виручки від реалізації за досліджуваний період зменшилася на 27,42%. Варто зазначити, що за досліджуваний період зазнали

зменшення всі показники рентабельності. Така тенденція є негативною, адже вказує на те що зменшився попит на продукцію чи послуги підприємства.

Висновки до розділу 2

1. Встановлено, що головними завданнями діяльності ДП «Житомирське лісове господарство» є охорона й захист лісів, їх раціональне використання, ведення лісового й мисливського господарства, здійснення заходів щодо відновлення лісового фонду, поліпшення його продуктивності й якісного складу тощо. Підприємство є державною власністю, має чітку організаційну структуру та апарат управління, повною мірою забезпечене трудовими ресурсами. Майновий стан підприємства перебуває на належному рівні. Незважаючи на незначне зменшення загальної величини активів – підприємство збільшує оборотний капітал, скорочує величину непродуктивних витрат.

2. Доведено, що фінансовий стан ДП «Житомирське лісове господарство» є стійким, хоча деякі показники не відповідають їх нормативним значенням. Підприємству слід працювати в напрямі оптимізації структури оборотних і необоротних активів. Важливим є збільшення величини власного капіталу, а також забезпечення оптимального співвідношення між власними та залученими коштами.

3. Провівши аналіз системи управління формуванням та використанням фінансових ресурсів Державного підприємства «Житомирське лісове господарство» можна стверджувати, що вона функціонує на достатньому рівні, про що свідчать показники ділової активності та рентабельності. Водночас прибутковість підприємства впродовж досліджуваного періоду зменшилася, що вказує на необхідність прийняття низки управлінських рішень спрямованих на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. Серед них варто звернути увагу на оптимізацію структури капіталу, зменшення загальновиробничих витрат, підвищення ділової активності підприємства.

РОЗДІЛ 3

СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДП «ЖИТОМИРСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

3.1. Впровадження інноваційних методів управління фінансовими ресурсами

Одним із ключових завдань фінансового менеджменту на підприємстві є створення ефективного механізму управління фінансовими ресурсами. Механізм управління традиційно розглядають як систему, дія якої спрямована на досягнення певної мети. Як зазначалося вище, ключовою метою управління фінансовими ресурсами підприємства є оптимізація їх складу та структури, забезпечення раціонального співвідношення між джерелами формування та напрямками використання. Складовими елементами управлінського механізму прийнято вважати важелі, стимули, інструменти, методи тощо, які і створюють умови для реалізації поставлених цілей.

Метод збільшення позикового капіталу, шляхом одержання банківських позик, доцільно використовувати за умов розширення виробництва, придбання нового устаткування або реконструкції наявного. Стратегію фінансування діяльності підприємства за рахунок залучених коштів вважають агресивною, оскільки зростають ризики збільшення боргових зобов'язань і, як наслідок, втрати ліквідності й платоспроможності підприємства. Метод збільшення величини власного капіталу, через емісію акцій або збільшення статутного фонду шляхом прямих внесків власників чи засновників підприємства, також застосовують для реалізації зазначених цілей. Водночас, стратегію фінансування вважають консервативною, оскільки ризики втрати ліквідності й платоспроможності, хоч і залишаються на мінімальному рівні, водночас власних фінансових можливостей може бути недостатньо для реалізації нових проєктів або ідей.

До прогресивних (інноваційних) методів відносять збільшення величини позикового капіталу через емісію різного роду боргових цінних паперів, застосування деривативів при одержанні позик, зокрема форвардних контрактів за відсотковими ставками. Щодо збільшення власного капіталу, то тут прийнятним вважається розміщення депозитних розписок на міжнародних ринках тощо.

Водночас, вважаємо, що інноваційні методи управління фінансовими ресурсами повинні спрямовуватися не лише на збільшення величини власного та залученого капіталу, а й на певні нововведення у фінансовій діяльності підприємства. Контролінг є сучасною управлінською технологією, яка на основі аналізу, контролю та прогнозування даних дозволяє підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами підприємства. Досвід розвинених країн світу показує, що контролінг є способом вирішення низки фінансових проблем на підприємстві.

Ключове завдання контролінгу – побудувати й зорієнтувати процес управління так, щоб досягти поставлених цілей найраціональнішим шляхом. Складовими контролінгу є планування господарської діяльності; моніторинг виробничо-фінансових процесів, що відбуваються на підприємстві; формування інформаційних потоків; здійснення управлінського обліку, аналізу й контролю. Контролінг координує роботу усіх структурних підрозділів підприємств. Схематично складові елементи контролінгу зображено на рис. 3.1 додатку К.

Отже, контролінг дозволяє скоординувати дії різних ланок управління на підприємстві та здійснює комплексний позитивний вплив на його розвиток. Нажаль на вітчизняних підприємствах контролінг не набув широкого поширення. Ключовою причиною цього вважаємо недостатню поінформованість підприємців про особливості застосування цього інноваційного інструменту в системі фінансового менеджменту. В Україні контролінг досить часто ототожнюють з системою фінансового контролю. Водночас, варто акцентувати увагу вітчизняних підприємців на тому, що контролінг включає такі елементи як збір інформації, її аналіз, планування і

прогнозування розвитку підприємства, постійний моніторинг його фінансового становища і, що найголовніше, являється інноваційним інструментом системи управління.

3.2. Удосконалення технологій аналізу та планування фінансових ресурсів

Досліджуючи систему фінансового менеджменту підприємства варто звернути увагу на такі її елементи як аналіз та планування, які є взаємопов'язаними та у комплексі з іншими складовими створюють умови для підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства. За для розробки пропозицій щодо удосконалення технологій аналізу вважаємо доцільним вивчити закордонний досвід та запропонувати найкращі його здобутки для впровадження на вітчизняних підприємства.

В зарубіжній практиці застосовується значна кількість прийомів та методів для аналізу складу й структури фінансових ресурсів підприємства. Ключові методи фінансового аналізу, які набули поширення в США, представлені на рис. 3.2 додатку К. Серед них варто виокремити метод порівняльного аналізу, який використовується для порівняння показників використання фінансових ресурсів підприємства у плановому періоді з попередніми періодами. Заслуговує на увагу метод галузевого порівняльного аналізу, який дозволяє визначити місце підприємства у сукупності аналогічних бізнесових суб'єктів.

Важливим вбачається метод, який використовується в практиці господарської діяльності підприємств США, згідно з яким порівнюються облікові дані зі звітними. Інноваційним для вітчизняних підприємств міг би стати метод читання зовнішньої звітності, який передбачає залучення консалтингових структур до аналізу зовнішньої звітності підприємств. Метод коефіцієнтного аналізу, який припускає оцінку фінансового стану підприємства відповідно до значень розрахованих показників, теж широко використовується бізнесовими структурами у США. Отже, досвід фінансового аналізу США

припускає застосування широкого різноманіття методів, які у сукупності формують ефективну систему аналітичної діяльності. Для вітчизняних підприємств використання аналогічної методики дозволило б розширити можливості аналізу надходження і використання фінансових ресурсів й поліпшити систему фінансового менеджменту на підприємстві.

Планування та прогнозування обсягів фінансування, які були б достатніми для забезпечення високої ефективності результатів роботи підприємства є не менш важливим видом діяльності у системі фінансового менеджменту. Нами розроблено алгоритм процесу планування та прогнозування рівня фінансових ресурсів на підприємстві (рис. 3.3 додатку К). Алгоритм надає можливість чітко визначити місце та завдання цих важливих елементів у системі фінансового менеджменту на підприємстві.

Висновки до розділу 3

1. Встановлено, що інноваційні методи управління фінансовими ресурсами повинні спрямовуватися не лише на збільшення величини власного та залученого капіталу, а й на певні нововведення у фінансовій діяльності підприємства. Контролінг є сучасною управлінською технологією, яка на основі аналізу, контролю та прогнозування даних дозволяє підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами підприємства. Досвід розвинених країн світу показує, що контролінг є способом вирішення низки фінансових проблем на підприємстві.

2. Обґрунтовано, що аналіз фінансової діяльності підприємства припускає застосування широкого різноманіття методів, які у сукупності формують ефективну систему аналітичної діяльності. Розширений аналіз надходження і використання фінансових ресурсів здатен поліпшити систему фінансового менеджменту на підприємстві. Планування та прогнозування обсягів фінансування, які були б достатніми для забезпечення високої ефективності результатів роботи підприємства є не менш важливим видом діяльності у системі управління фінансовими ресурсами підприємства.

ВИСНОВКИ

1. Встановлено, що фінансові ресурси є важливою складовою господарської діяльності підприємства, від якої залежить ефективність його роботи. Система фінансового менеджменту повинна забезпечувати оптимальний склад, структуру та розміщення фінансових ресурсів на підприємстві. Управлінські рішення повинні прийматися зважено, залежно від тих цілей та завдань, які вирішує підприємство на кожному конкретному етапі свого розвитку.

2. Доведено, що ключовим завданням системи управління на підприємстві є визначення джерел, обсягів та структури фінансових ресурсів, а також оптимізація шляхів і напрямів їх використання. Управління фінансовими ресурсами відбувається в декілька етапів, впродовж реалізації яких здійснюється постановка й аналіз фінансової проблеми, обираються відповідні інструменти її нейтралізації, здійснюється апробація та виконання управлінського рішення. Підсумком такої роботи повинно стати підвищення ефективності й результативності діяльності економічного суб'єкта.

3. Обґрунтовано, що в процесі управління фінансовими ресурсами важливо не лише забезпечити їх оптимальний розподіл, а й розробити раціональну систему оцінки ефективності використання. Таку систему рекомендовано будувати спираючись на показники оцінки майнового стану, ділової активності, фінансової стійкості, рентабельності, ліквідності.

4. Встановлено, що головними завданнями діяльності ДП «Житомирське лісове господарство» є охорона й захист лісів, їх раціональне використання, ведення лісового й мисливського господарства, здійснення заходів щодо відновлення лісового фонду, поліпшення його продуктивності й якісного складу тощо. Підприємство є державною власністю, має чітку організаційну структуру та апарат управління, повною мірою забезпечене трудовими ресурсами. Майновий стан підприємства перебуває на належному рівні.

Незважаючи на незначне зменшення загальної величини активів – підприємство збільшує оборотний капітал, скорочує величину непродуктивних витрат.

5. Провівши аналіз системи управління формуванням та використанням фінансових ресурсів Державного підприємства «Житомирське лісове господарство» можна стверджувати, що вона функціонує на достатньому рівні, про що свідчать показники ділової активності та рентабельності. Водночас прибутковість підприємства впродовж досліджуваного періоду зменшилася, що вказує на необхідність прийняття низки управлінських рішень спрямованих на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. Серед них варто звернути увагу на оптимізацію структури капіталу, зменшення загальновиробничих витрат, підвищення ділової активності підприємства.

6. Встановлено, що інноваційні методи управління фінансовими ресурсами повинні спрямовуватися не лише на збільшення величини власного та залученого капіталу, а й на певні нововведення у фінансовій діяльності підприємства. Контролінг є сучасною управлінською технологією, яка на основі аналізу, контролю та прогнозування даних дозволяє підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами підприємства. Досвід розвинених країн світу показує, що контролінг є способом вирішення низки фінансових проблем на підприємстві.

7. Обґрунтовано, що аналіз фінансової діяльності підприємства припускає застосування широкого різноманіття методів, які у сукупності формують ефективну систему аналітичної діяльності. Розширений аналіз надходження і використання фінансових ресурсів здатен поліпшити систему фінансового менеджменту на підприємстві. Планування та прогнозування обсягів фінансування, які були б достатніми для забезпечення високої ефективності результатів роботи підприємства є не менш важливим аспектом діяльності у системі управління фінансовими ресурсами підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердар М. М. Впровадження прогресивних методів управління фінансовими ресурсами підприємств у зовнішньоекономічній діяльності. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2008. № 5 (84). С. 31–36. 8.
2. Бирка М.І. Застосування процедури "Due Dili gence" в процесі залучення прямих іноземних інвестицій на підприємства. *Бізнес ІНФОРМ*. 2013. №1. С. 81-85.
3. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Учебный курс. 2-е изд., перераб. и доп. К.: Эльга, Ника-Центр, 2005. 656 с. URL: https://www.booksite.ru/localtxt/blanc/fin/nan/sy/fin_menedj.pdf (дата звернення: 22.09.2020).
4. Брілей Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов: второе издание. Москва: Олимп-бизнес, 2008. 1008 с. URL: <https://vavtcaseclub.nethouse.ru/static/doc/0000/0000/0199/199143.ov1e13kss3.pdf> (дата звернення: 22.08.2020).
5. Ванькович Д. В. Удосконалення механізму реорганізації управління фінансовими ресурсами підприємств. *Фінанси України*. 2014. № 9. С. 112–117.
6. Василик О.Д. Теорія фінансів: підручник. К.: НІОС, 2000. 416 с.
7. Волинчук Ю. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Економічний аналіз*. 2012. № 11. Частина 2. URL.: <https://goo-gl.su/vqqimby> (дата звернення: 12.11.2020)
8. Григораш Т.Ф., Губенко Я.Я., Панич К.В. Формування джерел фінансових ресурсів підприємства та управління ними. *Молодий вчений*. № 11 (14). С. 54-56.
9. Данилко В.К., Ситий Д.В. Особливості управління фінансовими ресурсами підприємства за умов ринкової економіки. *Вісник ЖДТУ*. 2014. № 2 (68). URL.: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?
10. Забирник Д. Управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства. Наука онлайн: *Міжнародний електронний науковий*

журнал. 2018. №1. URL.: <https://nauka-online.com/ua/publications/ekonomika/2018/1/upravlinnya-efektivnim-vikoristannyam-finansovih-resursiv-pidpriyemstva/> (дата звернення: 20.10.2020)

11. Ільющенко Ю.А. Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами підприємства. Матеріали студентської науково-практичної конференції «Фінансове забезпечення економіки» (2 червня 2020 р.). Житомир: ЖНАЕУ. С. 8-11.

12. Ільющенко Ю.А. Управління процесом формування та використання фінансових ресурсів. Матеріалами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт «Студентські наукові читання: 2020» (20 листопада 2020 р.). Житомир: Поліський національний університет.

13. Ільющенко Ю.А. Управління процесом формування та використання фінансових ресурсів в ДП «Житомирське лісове господарство. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів, студентів «Менеджмент в аграрному секторі економіки: теорія та практика ефективного розвитку» С. 81-84.

14. Корольков В. В. Фінансові ресурси підприємства: принципи формування та управління ними. Дипломна магістерська робота: 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування»/ ЗНТУ. 2018. 161 с. URL.: [Http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/4007](http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/4007) (дата звернення: 25.10.2020).

15. Косарева В. М. Фінансові ресурси підприємства: принципи формування та управління ними. Дипломна магістерська робота: 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування»/ ЗНТУ. URL.: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/4007/1/Kosareva_Financial.pdf (дата звернення: 22.09.2020)

16. Кустріч Л. О. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств на регіональному рівні. Агросвіт. № 1. 2018. URL.: [Http://www.agrosvit.info/pdf/1_2018/4.pdf](http://www.agrosvit.info/pdf/1_2018/4.pdf) (дата звернення: 8.10.2020)

17. Приступа Л.А. Система показників оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами. *Наукові записки*. Серія “Економіка”. Випуск 10. URL.: <https://eprints.oa.edu.ua/6524/1/32.pdf> (дата звернення: 20.10.2020)
18. Присяга Т. А. Аналіз підходів до оцінки ефективності використання фінансових ресурсів. *Економіка підприємства*. URL.: Http://www.rusnauka.com/13_NMN_2011/Economics/10_86369.doc.htm (дата звернення: 7.05.2020)
19. Пуцентейло П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства. *Сталий розвиток підприємства*. 2015. № 1. С. 168-174.
20. Романова Т. В. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємства України в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2015. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3976> (дата звернення 02.11.2019).
21. Слав'юк Р.А. Структурування власного капіталу підприємств України. *Фінанси України*. 2015. №8. С. 123-131.
22. Собчук Т.М. Фінансові ресурси підприємства як об'єкт управління//Матеріали XIV Міжнародної наукової інтернет-конференції «Advanced technologies of science and education» <http://intkonf.org/sobchuk-tm-finansovi-resursi-pidpriemstva-yak-obekt-upravlinnya/>
23. Ставровський С.В. Форми фінансування підприємств в умовах ринкової економіки. *Наукові праці НДФІ*. 2011. С.340
24. Стецюк П. А. Формування нової парадигми управління фінансовими ресурсами підприємств. *Економіка АПК*. 2016. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2016_6_10 (дата звернення: 12.08.2019).
25. Стецюк П. А. Економічна суть фінансових ресурсів. *Фінанси України*. 2007. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2007_1_15 (дата звернення: 12.09.2019).
26. Терещенко О.О. Фінансові домінанти реструктуризації підприємств. *Фінанси України*. 2018. №4. с.102-109.

27. Траченко К.Р. Механізм управління фінансовими ресурсами підприємства. 2018. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2018/paper/viewFile/3927/3246> (дата звернення: 2.08.2020).

28. Тульчинська С. О. Визначення доцільності фінансового оздоровлення підприємства на підставі оцінки фінансового потенціалу. Ефективна економіка. № 4. 2014. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua> (дата звернення: 2.08.2020).

29. Удосконалення управління прибутком підприємства.. URL : http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Torg/2009_10/04.pdf (дата звернення: 01.11.2020).

30. Фінанси підприємств: підручник. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін.; кер. кол.авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. Восьме вид., перероб. і доп.. К.: КНЕУ, 2013. – 219 с.

31. Фінансова звітність ДП «Житомирське лісове господарство». Офіційний сайт. URL.: <https://ztlis.com.ua/informacija/finansova-zvitnist.html> (дата звернення: 20.10.2020)

32. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

33. Фінансовий менеджмент. Практикум : навч. Посібник. Л. Д. Буряк, М. Д. Білик, О. М. Грицино та ін. ; за заг. ред. А. М. Поддєрьогіна. К. : КНЕУ, 2015. – 335 с.

34. Швиданенко Г.О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства. К.: КНЕУ, 2009. 192 с.

35. Шевченко В. Напрямки використання фінансових ресурсів підприємств. *Фінансове право*. URL.: [Https://goo-gl.su/Kp3f](https://goo-gl.su/Kp3f) (дата звернення: 20.08.2020)

36. Шегеда Б.Г. Основи управлінського консультування. Донецьк, ТОВ «Епіцентр». 2013. 188 с.

37. Шепель Т.С. Контролінг як інноваційна технологія управління підприємством асистент кафедри менеджменту організацій. ДВНЗ

"Херсонський державний аграрний університет" URL.:
<https://economics.opu.ua/files/science/men/2017/s2.pdf> (дата звернення:
20.10.2020)

38. Шкробот М.В. Сутність та основи функціонування системи управління фінансовими ресурсами підприємств. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2011. № 3. Т. 2. URL.:
https://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2011_3_2_236_240.pdf (дата звернення: 22.10.2020)

39. Шляга О. В. Прибуток та рентабельність, як показники ефективності виробництва. Економічний вісник Запоріжської державної інженерної академії. 2014. № 8. С. 75-81.

40. [Яцух О. О.](#) Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. [Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління.](#) 2018. Т. 29(68), № 3. С. 173-180.

ДОДАТКИ

**Характеристика і формули розрахунку показників стану
основних засобів**

Показник	Формула розрахунку	Характеристика
Показники забезпечення підприємства основними засобами		
1. Фондомісткість	$\frac{\Phi_k}{Вп}$ Φ_k – балансова вартість основних засобів, $Вп$ – вартість виробленої продукції.	Характеризує забезпеченість підприємства основними засобами.
2. Фондоозброєність	$\frac{\Phi_k}{Ч}$ $Ч$ – середньооблікова чисельність працівників.	Показує величину основних засобів на одного працівника.
3. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства	$\frac{\Phi_z}{M}$ Φ_z – залишкова вартість основних засобів, M – вартість майна підприємства, (0,2-0,3 – критичне значення коефіцієнта).	Відображає питому вагу залишкової вартості основних засобів у загальній вартості майна підприємства.
Показники стану основних засобів		
4. Коефіцієнт зносу основних засобів	$\frac{З_0}{\Phi_k}$ $З_0$ – сума зносу основних засобів.	Показує рівень зносу основних засобів
5. Коефіцієнт придатності основних засобів	$1 - K_z$ K_z – коефіцієнт зносу основних засобів	Відображає частину основних засобів, придатну для експлуатації
6. Коефіцієнт оновлення основних засобів	$\frac{\Phi_y}{\Phi_k}$ Φ_y – вартість уведених основних засобів.	Показує частку введених нових основних засобів у загальній вартості основних засобів
7. Коефіцієнт вибуття основних засобів	$\frac{\Phi_v}{\Phi_k}$ Φ_v – вартість виведених основних засобів.	Характеризує інтенсивність вибуття основних засобів.
8. Коефіцієнт приросту основних засобів	$\frac{(\Phi_y - \Phi_v)}{\Phi_k}$	Показує рівень збільшення уведених у дію нових основних засобів
Показники ефективності використання основних засобів		
9. Фондовіддача	$\frac{Вп}{\Phi_k}$	Характеризує ефективність використання основних засобів. Відображає суму виробленої продукції на 1 грн. основних засобів.
10. Рентабельність основних засобів	$\frac{Пз}{\Phi_k} * 100\%$ $Пз$ – загальний прибуток.	Визначає рівень використання основних засобів.

Додаток Б

Таблиця 1.2

Показники ділової активності підприємства

Показники	Методика розрахунку	Характеристика
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	$\frac{\text{Чиста виручка від реалізації}}{\text{Середньорічна вартість оборотних засобів}}$	Показує кількість оборотів оборотних активів
Тривалість обороту оборотних активів, дні	$\frac{360 \times \text{Середньорічна вартість оборотних засобів}}{\text{Чиста виручка від реалізації}}$	Показує тривалість обороту
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	$\frac{\text{Обсяг реалізованої продукції за собівартістю}}{\text{Середньорічна вартість запасів}}$	Показує величину коштів, яку підприємство авансує на 1 грн оборотних активів
Тривалість обороту запасів, днів	$\frac{360 \times \text{Середньорічна вартість запасів}}{\text{Обсяг реалізованої продукції за собівартістю}}$	Показує період існування виробничих запасів
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$\frac{\text{Обсяг реалізованої продукції за собівартістю}}{\text{Середньорічна сума кредиторської заборгованості}}$	Показує кількість оборотів кредиторської заборгованості
Тривалість обороту кредиторської заборгованості, дні	$\frac{360 \times \text{Середньорічна сума кредиторської заборгованості}}{\text{Обсяг реалізованої продукції за собівартістю}}$	Показує період існування кредиторської заборгованості
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$\frac{\text{Чиста виручка від реалізації}}{\text{Середньорічна вартість власного капіталу}}$	Показує віддачу власного капіталу
Тривалість обороту власного капіталу, дні	$\frac{360 \times \text{Середньорічна вартість власного капіталу}}{\text{Чиста виручка від реалізації}}$	Показує тривалість існування власного капіталу
Ділова активність підприємства	$\frac{\text{Підсумок балансу на кінець року}}{\text{Підсумок балансу на початок року}}$	Показує співвідношення підсумку балансу на кінець та початок року

Додаток В

Таблиця 1.3

Показники рентабельності діяльності підприємства, %

Показники	Методика розрахунку
Валова рентабельність виробничих витрат	<u>Валовий прибуток</u> Операційні витрати
Рентабельність основної діяльності	<u>Чистий прибуток (прибуток від реалізації)</u> Собівартість реалізованої продукції
Рентабельність операційної діяльності	<u>Прибуток від операційної діяльності</u> Операційні витрати
Рентабельність звичайної діяльності	<u>Прибуток від звичайної діяльності</u> Операційні витрати
Рентабельність господарської діяльності	<u>Валовий прибуток</u> Собівартість реалізованої продукції
Рентабельність підприємства	<u>Чистий прибуток</u> Собівартість реалізованої продукції
Валова рентабельність виручки від реалізації	<u>Валовий прибуток від реалізації</u> Виручка від реалізації
Чиста рентабельність виручки від реалізації	<u>Чистий прибуток від реалізації</u> Виручка від реалізації
Рентабельність статутного капіталу	<u>Чистий прибуток</u> Середня величина статутного капіталу
Рентабельність власного капіталу	<u>Чистий прибуток</u> Середня величина власного капіталу
Рентабельність активів	<u>Чистий прибуток</u> Середня величина активів підприємства

Оцінка ліквідності підприємства

Таблиця 1.4

Назва показника	Методика розрахунку	Нормативне значення
Коефіцієнт покриття загальний (платоспроможності)	<u>Оборотні активи</u> Поточні зобов'язання	Більше 2.0 але не більше 3.0 - 4.0
Коефіцієнт швидкої ліквідності	<u>Грошові кошти і їх еквіваленти</u> Поточні зобов'язання	Більше 0,5
Коефіцієнт абсолютної (термінової) ліквідності	<u>Грошові кошти</u> Поточні зобов'язання	0,2-0,25
Частка оборотних коштів у загальній сумі активів	<u>Оборотні активи</u> Усього активів	За планом
Частка виробничих запасів у оборотних активах	<u>Запаси</u> Оборотні активи	Більше 0,5

Додаток Г

Таблиця 2.1

Структура працівників ДП «Житомирське лісове господарство» за освітою

Показник	На початок відповідного періоду						Відхилення 2019 р. до 2017 р.	
	2017 р.		2018 р.		2019 р.		%	+/- пунктів структури
	осіб	%	осіб	%	осіб	%		
Всього:	154	100	161	100	164	100	106	-
з них працівники:								
- з вищою освітою	28	18	27	17	29	18	104	0
- з середньою спеціальною і технічною освітою	110	72	117	73	120	73	109	+1
- з середньою загальною освітою	16	10	17	10	15	9	94	-1

Джерело: побудовано автором на основі даних наданих ДП «Житомирське лісове господарство».

Таблиця 2.2

Структура працівників за статтю та стажом роботи в ДП «Житомирське лісове господарство»

Показник	На початок відповідного періоду						Відхилення 2019 р. до 2017 р.	
	2017 р.		2018 р.		2019 р.		%	+/- пунктів структури
	осіб	%	осіб	%	осіб	%		
Всього працівників, з них:	154	100	161	100	164	100	106	-
- стаж роботи від 1 до 5 років	7	5	9	6	6	4	86	-1
- стаж роботи від 6 до 20 років	86	56	96	60	94	57	109	+1
- стаж роботи понад 20 років	61	39	56	34	64	39	105	0
Всього працівників, з них:	154	100	161	100	164	100	106	-
- чоловіки	20	13	29	18	29	17	145	+4
- жінки	134	87	132	82	135	83	101	-4

Джерело: побудовано автором на основі даних наданих ДП «Житомирське лісове господарство».

**Забезпеченість ДП «Житомирське лісове господарство» виробничими
ресурсами**

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення 2019р.у%до 2017р.
Загальна вартість активів, тис грн	44 634	46 714	44 006	-1,41
Вартість необоротних (постійних) активів, тис грн	35 430	35 297	32 171	-9,20
Вартість оборотних (мобільних) активів, тис грн	9 204	11 417	11 835	28,59
Дебіторська заборгованість, тис грн	1830	4 794	4 749	159,51
Кредиторська заборгованість, тис грн	9 541	13 388	10 786	13,05
Власний капітал, тис грн	31 938	33 137	33 060	3,51
Залучений капітал, тис грн	12 696	13 577	10 946	-13,78
Матеріаломісткість господарської діяльності	0,09	0,09	0,07	-25,11
Трудомісткість господарської діяльності	0,51	0,43	0,31	-38,02
Фондомісткість господарської діяльності	0,45	0,33	0,33	-26,65
Коефіцієнт співвідношення необоротних і оборотних активів	3,85	3,09	2,72	-29,38
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,26	0,32	0,37	41,61
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	154	161	164	3,14

Джерело: побудовано автором на основі даних наданих ДП «Житомирське лісове господарство».

Додаток Ж

Таблиця 2.4

Оцінка ліквідності та платоспроможності ДП «Житомирське лісове господарство», 2017-2019 рр.

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення 2019 р. у % до 2017 р.
Коефіцієнт покриття загальний (платоспроможності)	0,72	0,84	1,08	50,17
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,17	0,23	0,44	157,95
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,03	0,01	0,01	-73,73
Частка оборотних коштів у загальній сумі активів	0,21	0,24	0,27	28,07
Частка виробничих запасів у оборотних активах	0,74	0,69	0,57	-22,60

Джерело: побудовано автором на основі даних наданих ДП «Житомирське лісове господарство».

Таблиця 2.5

Оцінка фінансової стійкості ДП «Житомирське лісове господарство», 2017-2019 рр.

Показники	Нормативне значення	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення 2019 р. у % до 2017 р.
Коефіцієнт автономії (концентрації власного капіталу)	>0,5	0,72	0,71	0,75	4,99
Коефіцієнт фінансової залежності	<0,5	0,34	0,41	0,38	12,05
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	>0,5	0,29	0,34	0,36	24,22
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	<0,5	0,25	0,29	0,29	17,64
Коефіцієнт покриття поточний	>0,7	0,72	0,84	1,08	49,14
Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів	<0,1	0,34	0,41	0,38	12,05
Коефіцієнт забезпечення власними коштами	>0,1	-0,38	-0,19	0,08	-119,80
Коефіцієнт фінансової стабільності	>1	2,52	2,44	3,02	20,06

Джерело: побудовано автором на основі даних наданих ДП «Житомирське лісове господарство».

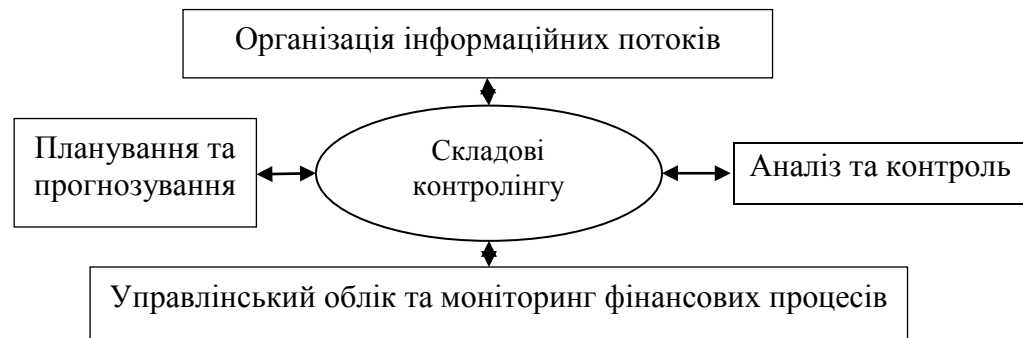

Рис. 3.1. Складові елементи системи контролінгу на підприємстві
Джерело: побудовано автором.

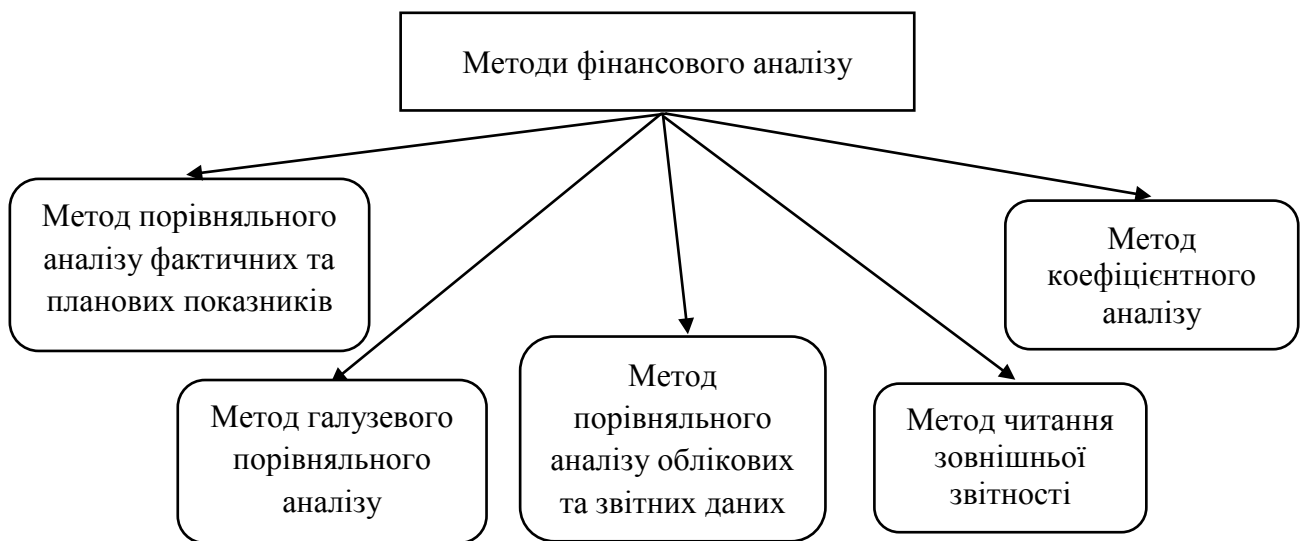

Рис. 3.2. Основні методи фінансового аналізу, що застосовуються в США
Джерело: побудовано автором.

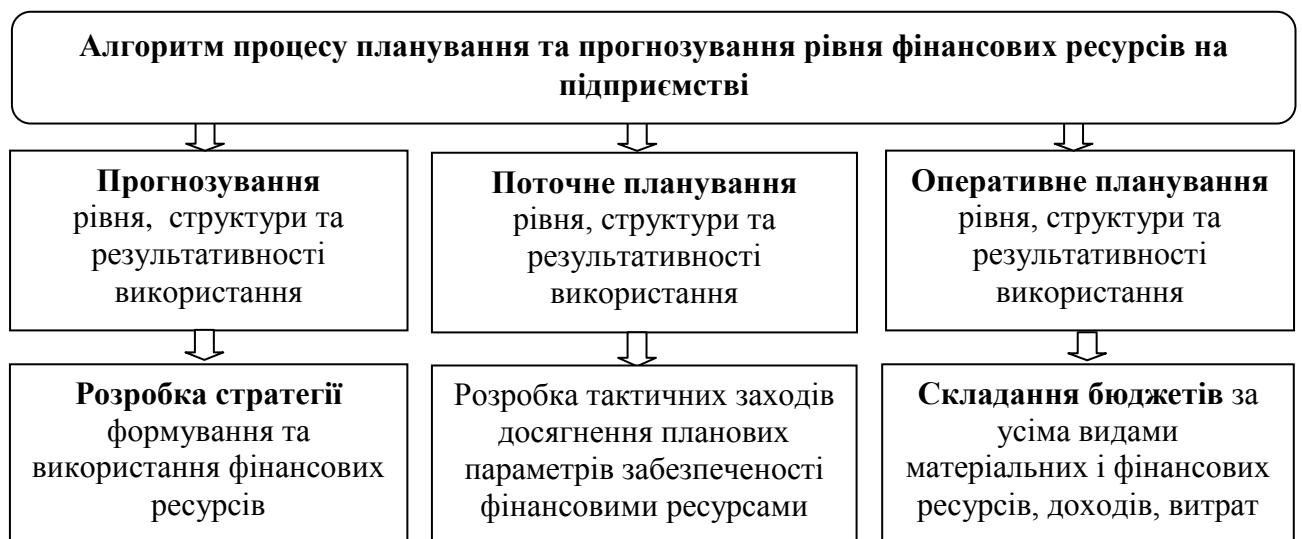

Рис. 3.3. Алгоритм процесу планування та прогнозування рівня фінансових ресурсів на підприємстві
Джерело: власні дослідження.

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН ДП «ЖИТОМИРСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ЗА 2019 Р.

Додаток Л
до Фінансової звітності (звітності)
Фінансової звітності об'єкта: ДП «Житомирське лісове господарство»

		Дата (рік, місяць, номер)		2019	
				11	11
Підприємство:	ПЕРШЕВЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЖИТОМИРСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	за	2019 року	23 08 2019	
Територія:	ЖИТОМИРСЬКА	за	2019 року	182 284 104	
Організаційно-правова форма господарювання:	Державна підприємство	за	2019 року	1 00	
Підприємство/ділянка:	Ділянка № 1 (лісове господарство)	за	2019 року	87 14	
Середня кількість працівників:	35				
Адреса, телефон:	вулиця Гривнашівська, м. Бершадь, Житомирська область, Житомирська обл., 41001				
	10249				

Односторонній звіт про фінансовий стан (форма звітності IV Звіт про фінансовий стан) згідно з вимогами статті 10 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
 МД, згідно з вимогами статті 10 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
 Складено (зроблено) за період з 01.01.2019 по 31.12.2019 року
 за періодом (періодами) фінансової звітності
 за відповідним (відповідними) фінансовим (фінансовими) роком (роками)

Валюта (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

А К Т И В	Код радян.	На початок літнього періоду		На кінець літнього періоду
		3	4	
I. Нематеріальні активи				
Нематеріальні активи	1000	10	10	10
патенти	1001	10	10	10
комерційні марки	1002	0	0	0
Нематеріальні майнові активи	1003	1 233	1 233	1 233
Спеціальні активи	1010	22 237	22 237	22 237
патенти	1011	22 237	22 237	22 237
інше	1012	0	0	0
Векселі та інші активи	1013	0	0	0
Партії векселів (векселів) на продаж	1014	0	0	0
Інші векселі та інші активи	1015	0	0	0
Державні активи	1020	0	0	0
Партії векселів державних банківських акцій	1021	0	0	0
Накопичення векселів державних банківських акцій	1022	0	0	0
Державні фінансові активи:				
акції облігові та інші цінні папери	1030	0	0	0
інше фінансові активи	1031	0	0	0
Державні активи на продаж	1040	0	0	0
Державні активи	1041	1 233	1 233	1 233
Гроші	1050	0	0	0
Державні активи на продаж	1051	0	0	0
Залишок коштів у депозитних банківських рахунках	1052	0	0	0
Інші активи	1060	0	0	0
Усього за розділом I	1000	22 247	22 247	22 247
II. Матеріальні активи				
Залишки	1100	1 000	1 000	1 000
Виробничі активи	1101	1 000	1 000	1 000
Незавершені виробництва	1102	0	0	0
Споживні предмети	1103	1 000	1 000	1 000
Горючі	1104	0	0	0
Потенціал	1110	0	0	0
Державні активи	1111	0	0	0
Векселі на продаж	1120	0	0	0
Державні активи на продаж: продукти, товари, роботи, послуги	1121	1 000	1 000	1 000
Державні активи на продаж: розрахунки	1122	0	0	0
за залишками акцій	1123	0	0	0
з банків	1124	0	0	0
у тому числі з банків на продаж	1125	0	0	0
Державні активи на продаж: розрахунки з виробничих діяльностей	1126	0	0	0
Державні активи на продаж: розрахунки з підприємств, підприємств	1127	0	0	0
Інші активи на продаж: розрахунки	1128	0	0	0
Векселі на продаж	1130	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1140	0	0	0
Горючі	1141	0	0	0
Розрахунки та активи	1142	0	0	0
Вартість майбутніх періодів	1143	0	0	0
Частина запасів у складі резервів	1144	0	0	0
у тому числі:	1145	0	0	0
резерв на зменшення вартості запасів	1146	0	0	0
резерв на зменшення вартості майбутніх періодів	1147	0	0	0

резервы по производным инструментам	1183	-	-
иных страховых резервов	1184	-	-
Итого резервы по активам	1187	295	231
Удельно по разделам II	1187	11 417	11 418
III. Внебюджетные средства, удерживаемые для покрытия, по группе обязательств	1200	-	-
Итого	1209	48 714	44 806

Наименование	Код раздела	По показателям затрат в периоде	По остаткам на начало периода
I	2	3	4
I. Внебюджетный капитал			
Зарезервированный (запасный) капитал	1400	6 223	6 223
Итого по зарезервированному статистическому капиталу	1401	-	-
Капитал в долевом виде	1405	8 658	8 658
Долевой капитал	1410	14 133	14 133
Резервный фонд	1411	-	-
Начисленные резервы в процентах	1412	-	-
Резервы в процентах	1413	-	-
Начисленные резервы (амортизационный отчисления)	1420	2 084	2 084
Начисленные резервы	1425	-	-
Возвратный капитал	1430	-	-
Итого резервы	1435	-	-
Удельно по разделам I	1439	14 133	14 134
II. Долгостроительные облигации и обязательства			
Поддержанные государственными облигациями	1500	-	-
Начисленные облигации	1505	-	-
Долгостроительные кредиты банков	1510	-	-
Итого долгостроительные облигации	1515	-	-
Долгостроительные обязательства	1520	-	-
Долгостроительные обязательства по кредитам государству	1530	-	-
Итого долгостроительные	1535	-	-
Кредитные обязательства	1540	-	-
Средства резервов	1545	-	-
в том числе:	1550	-	-
резервы долгостроительных облигаций	1551	-	-
резервы облигаций или резервы выданных облигаций	1552	-	-
резервы по производным инструментам	1553	-	-
иные страховые резервы	1554	-	-
Итого резервы по кредитам	1555	-	-
Прочие кредиты	1560	-	-
Резервы по кредитам денежно-кредитного учреждения	1565	-	-
Удельно по разделам II	1569	-	-
III. Начисленные облигации и обязательства			
Борьба с кредитными учреждениями	1600	-	-
Итого облигации	1605	-	-
Начисленные кредиторские обязательства по долгостроительным облигациям	1610	-	-
государственным облигациям	1611	5 594	5 593
резервированным облигациям	1612	3 503	3 181
в том числе в отношении по кредитам	1620	322	34
резервированным и облигациям	1625	478	214
резервированным в отношении по кредитам	1630	1 803	1 747
Начисленные кредиторские обязательства по государственным облигациям	1635	1 412	1 409
Начисленные кредиторские обязательства по резервированным облигациям	1640	-	-
Начисленные кредиторские обязательства по резервированным облигациям	1645	-	-
Начисленные кредиторские обязательства по государственным облигациям	1650	-	-
Начисленные обязательства	1660	-	-
Доходы будущих периодов	1670	-	-
Поддержанные компаниями, действующие под контролем государства	1675	-	-
Итого начисленные обязательства	1680	149	148
Удельно по разделам III	1689	14 877	14 548
IV. Средства в виде облигаций и облигационных обязательств, удерживаемые для покрытия, по группе обязательств	1700	-	-
Средства в виде облигаций и облигационных обязательств, удерживаемые для покрытия, по группе обязательств	1800	-	-
Итого	1809	48 714	44 806

Корень

Группа

Итого по разделу II

Гарантированный Резерв - Акционерный

Гарантированный Резерв - Акционерный